

Του **ΝΕΣΤΟΡΑ ΔΗΜΑΡΑ**
n.dimaras@realnews.gr

Σε οριακό σημείο βρίσκεται ο δασικός πλούτος της χώρας, με την απώλεια χιλιάδων στρεμμάτων πρασίνου να προκαλεί σοβαρές επιπτώσεις στην υγεία του πληθυσμού, άνοδο της θερμοκρασίας, πλημμυρικά φαινόμενα και επιβάρυνση των κλιματικών συνθηκών στο αστικό περιβάλλον. Ήδη, η χρονιά που διανύουμε με την απώλεια μέχρι στιγμής άνω των 450.000 στρεμμάτων από τις καταστροφικές πυρκαγιές θεωρείται η πέμπτη χειρότερη των τελευταίων 20 ετών όσον αφορά τις καμένες εκτάσεις, με τη χειρότερη να παραμένει το 2007 όταν είχαν καεί περισσότερα από 2.700.000 στρέμματα.

Σύμφωνα με έρευνες, έπειτα από μία πυρκαγιά οι θερμοκρασίες στους κοντινότερους οικισμούς μπορεί να αυξηθούν ακόμα και κατά 5 βαθμούς Κελσίου, ενώ, παράλληλα, η μείωση των βροχοπτώσεων και οι καύσωνες αποτελούν αρνητικούς παράγοντες στη φυσική αναγέννηση όσων δασικών εκτάσεων έχουν πληγεί. Αλλά και τα υπάρχοντα δάση έχουν αφεθεί στη μοίρα τους, καθώς παρά τις προτάσεις επιστημόνων απουσιάζουν οι πρωτοποριακές παρεμβάσεις. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η Κύπρος με δάση από τραχεία πεύκη, όπου είχε απαγορευτεί η παρέμβαση του ανθρώπου με αποτέλεσμα να υπάρχουν μεγάλες πυρκαγιές. Όμως, τα τελευταία χρόνια αποφασίστηκε η εκμετάλλευση του δάσους με την αφαίρεση των μεγάλων δένδρων, ενώ η ύπαρξη συνεταιρισμών έφερε κέρδος, νέες θέσεις εργασίας, αλλά και τη μείωση των πυρκαγιών.

«Η φυσική αναγέννηση ενός δάσους μετά τη φωτιά εξαρτάται από τις κλιματικές συνθήκες. Έχουμε παρατηρήσει ότι για τις μέσες συνθήκες της ηπειρωτικής Ελλάδας είναι γύρω στα 20 χρόνια. Όμως, με τις συνεχιζόμενες ξηρασίες αυτό σίγουρα αυξάνεται, πηγαίνει στα 25-30 χρόνια. Νοτιότερα, όμως, τα δάση δεν επανέρχονται με την ταχύτητα του παρελθόντος», αναφέρει στη Realnews ο ομότιμος καθηγητής Οικολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης, Μωυσής Μυλωνάς.

Τα πεύκα

Οι ειδικοί που ασχολούνται με τα δάση στη χώρα μας εκτιμούν ως αρνητική την επικράτηση του πεύκου έναντι άλλων ειδών, καθώς αυξάνεται η πιθανότητα να καούν μεγαλύτερες εκτάσεις.

«Πιστεύαμε τις προηγούμενες δεκαετίες ότι τα δάση μας λόγω εγκατάλειψης της υπαίθρου αυξάνονταν. Και συνήθως αυξάνονται από είδη που είναι εύκολο να μεγαλώσουν, όπως τα πεύκα, με αποτέλεσμα να γεμίσουν περιοχές όπου παλαιά δεν υπήρχαν πεύκα, αλλά βελανιδιές και άλλα είδη. Η επικράτηση αυτή έγινε σε βάρος ειδών όπως η βελανιδιά και τα κυπαρίσσια, με πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα το φαράγγι της Σαμαριάς, όπου τα πεύκα εκτοπίζουν συνεχώς τα κυπαρίσσια... Έτσι, εκεί όπου είχαμε στο παρελθόν φωτιές, τώρα έχουμε μεγα-φωτιές», προσθέτει ο Μ. Μυλωνάς.

Ο ίδιος επιμένει πως «όπως εξελίσσεται η αλλαγή του κλίματος, οι φωτιές θα αυξάνονται. Πρέπει να ξεχάσουμε πια τα συνεχό-

Εφιαλτικά σενάρια για την επόμενη ημέρα

Για αύξηση θερμοκρασίας έως και 5 βαθμών Κελσίου μιλούν οι επιστήμονες και τονίζουν ότι οι κλιματικές αλλαγές επιμηκύνουν κατά πολύ τον χρόνο που απαιτείται για την αναγέννηση των δασών

Ο ομότιμος καθηγητής Οικολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης, Μωυσής Μυλωνάς

Ο επικεφαλής του ΜΕΤΕΟ/Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών, Κώστας Λαγουβάρδος

Ο επιστημονικός συνεργάτης της Εταιρείας Προστασίας Βιοποικιλότητας Θράκης, δασολόγος Λεωτέρης Καψάλης

μενα πράσινα δάση και να κοιτάξουμε να δούμε πώς θα τα διαμερισματοποιήσουμε και δεν εννοώ τις ζώνες πυρασφάλειας, οι οποίες έχει αποδειχθεί ότι δεν είναι απολύτως επιτυχείς. Μιλάμε, λοιπόν, για αραιωμένα δάση. Να φεύγει από μέσα η καύσιμη ύλη».

Για τον καθηγητή αυτό μπορεί να επιτευχθεί: «Η καύσιμη ύλη μπορεί να απομακρυνθεί με διαχείριση. Διαχείριση σημαίνει ότι τα χειρίζονται ομάδες από γειτονικά χωριά, εταιρείες που αναλαμβάνουν με το αζημίωτο και με την πώληση της ύλης να καθαρίζουν τα δάση. Να απομακρύνουν τα ξερά, να κόβουν τα μεγάλα, να τα αραιώ-

Τα πέντε «όχι» για τα δάση

Ο καθηγητής Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος στο ΑΠΘ, Αλέξανδρος Π. Δημητρακόπουλος

Ο ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Π. Δημητρακόπουλος, καθηγητής Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος στο ΑΠΘ και διευθυντής του Εργαστηρίου Δασικών Πυρκαγιών και Κλιματικής Αλλαγής, θεωρεί απαραίτητα για την αναγέννηση των δασών τα εξής μέτρα:

1 Απαγόρευση βόσκησης. Ορίζεται και από τον νόμο για μία δεκαετία και θα πρέπει να διασφαλίζεται από τις αρμόδιες Αρχές, Δασαρχεία και Αστυνομία.

2 Απαγόρευση καυσόξυλου. Είναι αρνητικό για την αναζωογόνηση του δάσους να εισέρχονται άνθρωποι για να παίρνουν καυσόξυλα. Το βλέπουμε συχνά, το είδαμε και στους Θρακομακεδόνες. Πα-

τούν ό,τι φυτρώνει, το ρημάζουν, σέρνουν τα ξύλα και δεν μένει τίποτα. Κόβουν ακόμα και δένδρα που παλεύουν να επιζήσουν.

3 Απαγόρευση οποιασδήποτε αλλαγής χρήσης γης. Είναι αυτονόητο αλλά πολλές φορές δεν τηρείται, ειδικά στο Αττικό Λεκανοπέδιο. Το λέμε συνεχώς, η δασική χρήση γης δεν αλλάζει. Δυστυχώς, υπάρχει ολόκληρη βιομηχανία από πίσω, δικηγόροι, συμβολαιογράφοι των οποίων αυτή είναι η δουλειά. Έτσι κτίστηκε όλη η Αττική.

4 Αποτροπή οποιασδήποτε διάβρωσης του εδάφους σε επικλινή εδάφη με αντιπλημμυρικά έργα. Υπάρχει ανάγκη να τοποθετηθούν κλαδοπλέγματα και κορμοδέματα.

5 Υποβοήθηση της αναγέννησης με δενδροφυτεύσεις έπειτα από πέντε χρόνια, εάν δεν έχει υπάρξει φυσική αναγέννηση.